

OMSCHAKELING NAAR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIE

**Omschakeling naar biologische
varkenshouderij**

INHOUD

1	Situering	3
2	Omschakeling naar biologische varkenshouderij in Vlaanderen	3
2.1	Gelijktijdige omschakeling	3
2.2	Omschakeling van de dieren	3
2.3	Omschakeling van de uitloop	5
2.4	Voeder	5

1 SITUERING

In de Europese regelgeving zijn ondermeer regels vastgelegd voor de dierlijke productie en de omschakelingsperiode (van gangbaar naar bio). Wat de omschakelingstermijn betreft geldt in het bijzonder artikel 38 van Verordening 889/2008¹. De regels inzake omschakelingstermijn bij dieren zijn echter niet altijd even duidelijk of niet voor alle situaties voorzien, zodat er in de praktijk vragen rezen over de toepassing van de omschakelingstermijn. De omschakelingstermijn is duidelijk voor de gelijktijdige omschakeling van de gehele productie-eenheid (gelijktijdige start van de omschakelingsperiode van de plantaardige productie en de dierlijke productie conform art. 38.2). De totale gecombineerde omschakelingsperiode voor dieren en hun jongen die reeds op het bedrijf aanwezig zijn, weidegronden en/of voor diervoeders gebruikte grond bedraagt dan 24 maanden. Voor varkensvleesproductie is een gelijktijdige omschakeling economisch niet rendabel daar pas gestart kan worden na 2 jaar eens de zeugen biologisch zijn.

Binnen de biologische varkenshouderij is een 'aparte' omschakeling van de dieren gewenst. Hierbij dient tevens rekening gehouden te worden met het diervoeder. Diervoeders voor varkens moeten voor ten minste 20% van de eenheid zelf afkomstig zijn of, als dit niet mogelijk is, in samenwerking met andere biologische landbouwbedrijven of diervoederbedrijven in de regio van de eenheid worden geproduceerd.

Er is nood aan duidelijkheid omtrent omschakeling van de buitenloop, de biggen, de zeugen, het voeder.

2 OMSCHAKELING NAAR BIOLOGISCHE VARKENSHOUDERIJ IN VLAANDEREN

2.1 GELIJKTIJDIGE OMSCHAKELING

Plantaardige en dierlijke productie van de gehele productie-eenheid worden gelijktijdig omgeschakeld: de plantaardige en dierlijke productie doorlopen een omschakelingsperiode van 24 maanden zoals voorzien in artikel 38.2 van Verordening 889/2008. De landbouwer kan steeds voor deze gelijktijdige omschakeling kiezen.

2.2 OMSCHAKELING VAN DE DIEREN

Artikel 38 (1) van Verordening 889/2008 stelt het volgende:

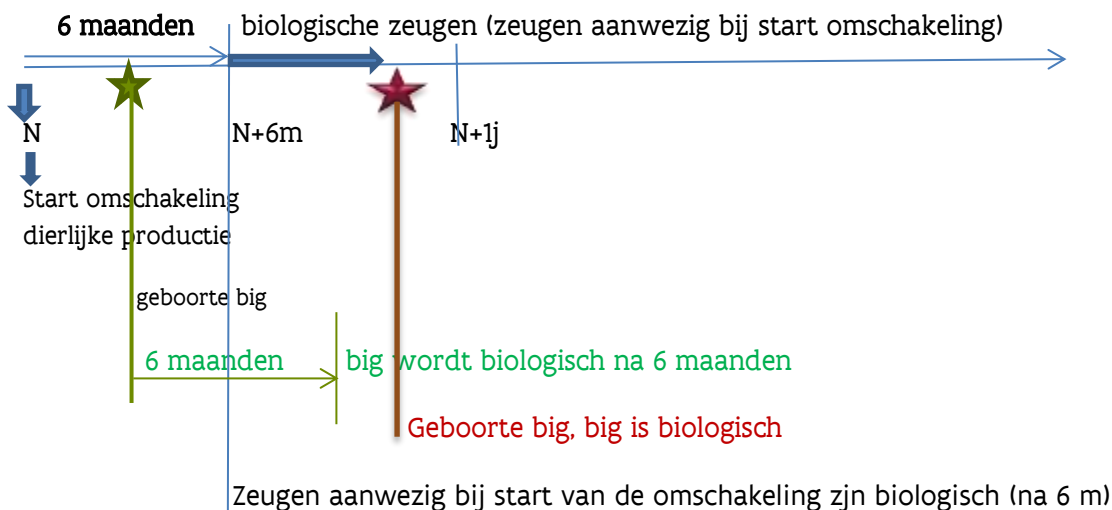
“Wanneer niet-biologisch gehouden dieren op een bedrijf zijn binnengebracht overeenkomstig artikel 14, lid 1, onder a) ii), van Verordening (EG) nr. 834/2007 en artikel 9 en/of artikel 42 van de onderhavige verordening en wanneer dierlijke producten bestemd zijn om als biologische producten te worden verkocht, moeten de productievoorschriften als bedoeld in de artikelen 9, 10,

¹ Verordening (EG) Nr. 889/2008 van de Commissie van 5 september 2008 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten, wat de biologische productie, de etikettering en de controle betreft

11 en 14 van Verordening (EG) nr; 834/2007 en in titel II, hoofdstuk 2, en in voorkomend geval, artikel 42 van de onderhavige verordening, zijn toegepast gedurende ten minste:
Zes maanden voor kleine herkauwers, varkens en voor de melkproductie bestemde dieren

Concreet betekent dit het volgende:

De omschakelingstermijn van zeugen wordt op 6 maanden gezet. De zeugen en varkens die op het bedrijf aanwezig zijn op tijdstip N worden biologisch na 6 maanden, zijnde op tijdstip N+6 maanden. De biggen die geboren worden uit de zeugen tijdens de 6 maanden van omschakeling worden biologisch na het doorlopen van een eigen omschakeltermijn van 6 maanden. De biggen geboren na 6 maanden na de start van de omschakeling van de dierlijke productie zijn biologische biggen.

Er zijn varkensbedrijven die enkel zeugen houden en willen omschakelen naar de biologische productie, of die omschakelen en biologische zeugen aankopen, of die zeugen houden en vleesvarkens produceren of bedrijven die enkel bio-biggen aankopen en deze afmest tot bio vleesvarkens.

Varkensbedrijven die zeugen houden hebben over het algemeen een weidegang voor de zeugen en zullen uiteraard de omschakelingstermijn voor de uitloop moeten doorlopen (1 jaar of 6 maanden).

De diervoeders voor varkens moeten voor ten minste 20% van de eenheid zelf afkomstig zijn of, als dit niet mogelijk is, in samenwerking met andere biologische landbouwbedrijven of diervoederbedrijven in de regio van de eenheid worden geproduceerd.

Varkensbedrijven die enkel afmesten en een verharde uitloop hebben, zullen over het algemeen ook geen eigen biologische voederproductie hebben en zullen zelf de productie van biologisch voeder moeten opbouwen en de nodige omschakelingstermijnen moeten doorlopen of als dat niet mogelijk is samenwerken met andere biologische landbouwbedrijven of diervoederbedrijven om de 20% te halen.

2.3 OMSCHAKELING VAN DE UITLOOP

Wat de omschakelingsperiode van de uitloop voor varkens betreft stelt artikel 37.2 van Verordening 889/2008 het volgende:

“In afwijking van het bepaalde in lid 1 mag de omschakelingsperiode worden beperkt tot één jaar voor door niet-herbivore soorten gebruikte weidegronden en openluchtruimten. Deze periode mag worden beperkt tot zes maanden voor grond die het vorige jaar niet is behandeld met producten die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegestaan.”

Verder stelt artikel 14 1 b) iii) van Verordening 834/2007 het volgende:

“de dieren hebben permanent toegang tot uitloop in de open lucht, bij voorkeur weidegrond, wanneer de weersomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken, tenzij beperkingen”

De omschakelingsregels voorzien voor de uitloop van varkens voorzien dus in een gereduceerde periode van 1 jaar voor weilanden en open lucht ruimtes die verder kan gereduceerd worden tot 6 maanden wanneer het land betreft dat niet behandeld is met niet toegelaten producten gedurende het voorafgaande jaar.

De uitlopen zijn bij voorkeur weiland en de dieren dienen permanent toegang te hebben tot de open luchtruimten wanneer de weersomstandigheden en de staat van de grond dit mogelijk maken.

In de praktijk ontstonden er echter uitlopen die verhard waren (beton). De varkens hebben enkel toegang tot een verharde openluchtruimte. Voor deze verharde openluchtruimte ontstond er blijkbaar een praktijk waarbij geen omschakelingsperiode voor voorzien werd, dit in tegenstelling tot de bepalingen in de Europese verordening. Voor de omschakelingsperiodes voor onverharde uitlopen werd daarentegen wel de wettelijke omschakelingstermijn van 6 maand of 1 jaar gehanteerd en behouden.

Er wordt dan ook beslist dat alle varkenshouders die starten met de biologische productie de omschakelingstermijn voor de uitloop van 1 jaar die kan gereduceerd worden tot 6 maand dienen te respecteren, ongeacht het soort ondergrond van de uitloop.

Er zal voor gekozen moeten worden om de omschakelingstermijn voor de uitloop minimaal X maanden (naargelang het geval) voor de start van de omschakeling van de dieren te starten, zodanig dat bij het gebruik van de uitloop de omschakelingsperiode doorlopen is.

2.4 VOEDER

De regelgeving (art 19.2 V 889/2008) schrijft voor dat voor varkens de diervoeders voor 20% van de eenheid zelf afkomstig moet zijn, of indien dit niet mogelijk is, in samenwerking met andere biologische landbouwbedrijven of diervoederbedrijven in de regio van de eenheid worden geproduceerd.

Bij de meeste biologische varkenshouders wordt het merendeel van het biologisch voeder aangekocht bij diervoederbedrijven.

De biologische varkenshouder kan uiteraard ook zelf volledig in voeder voorzien. Dan kan hij rekening houdend met het voeder best al een jaar voordien gestart zijn met de omschakeling van de gronden voor de teelt van voeder zodat hij eens de dieren omschakelt 100% eigen omschakelingsvoeder kan geven. In het geval de biologische varkenshouder zelf zijn voeder voorziet gelden verder de regels wat betreft voeder zoals omschreven in de verordening.

1. Maximaal 30 % van het voederrantsoen mag bestaan uit omschakelingsdiervoeders. Dit aandeel mag tot 100 % worden verhoogd indien de omschakelingsdiervoeders afkomstig zijn van een eenheid van het eigen bedrijf.
2. Het begrazen of de oogst van percelen blijvend grasland, blijvende voedergewassen of eiwithoudende gewassen die in het kader van biologisch beheer tijdens het eerste omschakelingsjaar zijn ingezaaid, mag maximaal 20 % van de totale gemiddelde hoeveelheid gevoederde diervoeders vormen, op voorwaarde dat deze percelen van het eigen bedrijf zijn en tijdens de laatste vijf jaar geen deel hebben uitgemaakt van een biologische productie-eenheid van dat bedrijf. Wanneer gebruik wordt gemaakt van zowel omschakelingsdiervoeders als diervoeders afkomstig van percelen die zich in het eerste omschakelingsjaar bevinden, mag het totale percentage van die diervoeders samen niet hoger zijn dan de in lid 1 vastgestelde maxima.
3. De in de leden 1 en 2 opgenomen cijfers worden jaarlijks berekend als percentage van de droge stof van diervoeders van plantaardige oorsprong.